

О Б Щ И Н А И С П Е Р И Х

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА НАБЛЮДЕНИЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ИСПЕРИХ ЗА 2017 Г.

(изготвен на основание Закона за регионално развитие и във връзка с чл.91, ал.4 от ППЗРР)

Общинският план за развитие на Община Исперих за периода 2014-2020 г. е документ за стратегическо планиране на местното развитие на територията на Общината, приет с Решение № 396 на Общински съвет - Исперих, Протокол 44 от 21.07.2014 г. Той е в съответствие с действащите към момента на изготвянето му нормативни изисквания в областта на регионалното развитие, както и с определените национални и регионални цели и приоритети на развитието в България в периода 2014-2020 г. В допълнение на това, планът е съобразен със специфичните условия, ред и изисквания за прилагане на нормативните документи, свързани с местното самоуправление, териториалното устройство, опазването на околната среда, кадастъра и имотния регистър.

I.Общи условия за изпълнение на Общинския план за развитие 2014-2020 г. и настъпили промени в социално-икономическата ситуация в община Исперих

Община Исперих има добро географско местоположение и природен потенциал за развитие. Значителен е ресурсът на общината за развитие на земеделие и горско стопанство, в които сектори има и натрупан опит. Агрофирмите на територията на общината прилагат модерно земеделие и животновъдство. Потенциал за развитие има в трайни насаждения, подобряване на сортовия състав на овощните видове, въвеждане на нови производства, както и развитие на биологичното земеделие. Перспективите за развитие на този отрасъл са свързани с навлизане на нови инвестиции, технологично обновление и значително подобряване на качеството на продукцията, професионален маркетинг на произведената продукция. Природните дадености и запазеното културно-историческо наследство са възможност за привличане на инвестиции в един нов и нетрадиционен за региона отрасъл на икономиката – туризма.

По данни на ТД „Бюро по труда” – Исперих икономическата конюнктура през 2017 г. в района на Дирекция „Бюро по труда”/ДБТ/ - Исперих се характеризира със запазени постоянни приоритети, определящи картината на трудовия пазар за периода като относително спокойна и без напрежение, но се наблюдава известно съкращение на работна сила, развиваща се в ситуация на продължаваща икономическа криза.

Броят на СРМ обявени през периода се доближава до тези обявени през предходния период на 2016 г., но в по-малък обем и то в понижаващи се стойности. Остава непроменена картината на запазени влошени характеристики на регистрираната работна сила на първичния пазар в различните сфери на селскостопанското производство, търговията и промишлеността.

През периода се наблюдава запазваща се картина на спад в тенденцията на икономическа миграция на живеещите в близките населени места към общинския център - град Исперих, но се забелязва тенденция на насочване към големите промишлени зони - София, Варна и др. Това се обяснява със сезонната заетост в строителния бранш и туризма, характерни за летно-есенния период, което увеличава заетостта в този бранш, на местно и национално ниво. Съобразно природно климатичните условия тази заетост ще продължи с различна интензивност до края на есенния период, както и се забелязват наченки да продължи до края на годината.

През отчетния период трудово-пазарната конюнктура продължава да се определя съобразно сезонния характер на производството и пазарните характеристики, които определят наемането на работна сила, в т.ч. и от регистрираните в ДБТ Исперих. През периода се наблюдава нов момент, свързан с по-ранното обявяване на СРМ от работодатели със сезонен характер на производство, което е следствие природо-климатичните особености в региона. Продължава да се наблюдава постоянна устойчивост на основните количествени показатели, характерни за региона, които не се повлияха сериозно от икономическата конюнктура.

Запази се проявяващото се съотношение на трудовия пазар, с превес на предлагането над търсенето на работна сила. По данни на ТСБ гр.Разград при последното преброяване на населението в страната на територията на община Исперих живеят 22 692 души

Разпределението по полов признак и трудова активност е както следва:

Признак	Исперих
Мъже	11286
Жени	11406
Всичко	22692
под трудоспособна възраст	8606
Трудоспособна възраст	8519
над трудоспособна възраст	5567
Всичко	22692

Демографските процеси в района се характеризират с намаляване на раждаемостта и стареене на населението и засилена миграция към големите градове и чужбина, в още по-голяма степен след приемането ни в Европейския съюз. Икономически активното население в община Исперих е 9113 души. Това представлява 39% от цялото население в района и 100% от това в работоспособна възраст.

РАВНИЩЕТО НА БЕЗРАБОТИЦА към 31.12.2017 г. на територията на община Исперих е 17 %. Сравнено с края на предходния отчетен период, когато равнището на безработица е 18,3% то бележи намаление с 1,4 пункта, което е ясен показател за тенденция към отслабване натиска върху равнището на безработица и намаляване броя на регистрираните безработни лица. Запазва се високото равнище на безработица в района, което продължава да е значително над средното за страната.

В края на анализирания период нивото на безработица за страната е 7,07%. През отчетния период се запазва тенденцията на преобладаваща женска безработица. Към 31.12.2017г. броят на жените възлиза на 510- 52 % от всички регистрирани. Безработните жени преобладават в групата без квалификация – 71,2 % спрямо общия брой на регистрираните жени, тези с основно и по – ниско образование са 67,6 % от групата. Рисковите групи (лица с намалена трудоспособност, майки с деца до 3 годишна възраст, самотни родители, лица от социални заведения и освободени от МЛС) са 77 – 3,6 % от всичко регистрирани, сред тях 50 – 64,9 % са жени /спрямо общия брой лица от рисковите групи/.

Относителният дял на младежите до 29 години е 11,2% /152 лица/ от всичко регистрирани, при 182 за същия период на 2016г. Младежката безработица, в рамките на региона на ДБТ запазва своята специфика, която не се променя поради: липса на професионална квалификация, нисък образователен ценз и концентрация предимно в селата. Трудовата реализация на тази група за отчетния период е сравнително добра – 382 лица – 25,6% от всички постъпили на работа през периода са младежи до 29г., при 30,5% за същия период на 2016г., отбелязва се сравнително запазване на ръста, при наблюдаван закономерен спад, което е показател за продължаващия процес на търсене на безработни лица от групата на трудовия пазар и сравнително добра устойчивост при реализацията на тази рискова група, която е с по-благоприятни позиции спрямо останалите рискови групи по показател: «брой безработни - започнали работа».

Задържането на високия относителен дял на регистрираните от възрастовите групи над 45 години в рамките на 1421 – 56,8% от общия брой регистрирани, води до трайна безработица и формиране на основен потенциал за включване в национални и други програми за заетост.

Динамиката в броя на регистрираните с работнически професии и без специалност продължава да се определя от сезонния характер на заетостта, която е водеща за района. За периода продължава да е водещ първичния пазар. Продължава успешно да се прилага програмата за лични асистенти , по схема на ОПРЧР , Проект «Нови възможности за грижа » . През периода се работи по сключените договори за заетост и обучение по схема «Подкрепа за заетост», както и по новата схема «Младежка заетост». Продължаващото действие на икономическата криза и съпътстващите я признаци оказват влияние за намаляване броя на заетите и освобождаване на част от заетите, от всички отрасли, основно от търговията и услугите, процес който ще продължи с повишаваща се интензивност и през следващите месеци на 2017г. с променливи амплитудни стойности.

Към 31.12.2017 г. се запазва наблюдаваната тенденция към намаление броя на лицата от групата без квалификация в абсолютни стойности, което потвърждава устойчивото присъствие на тази група в рисковата част на пазара на труда, в сегмента на трудовата им реализация.

ВХОДЯЩИЯТ ПОТОК безработни лица през 2017 г. е общо 1886 (в т. ч. новорегистрирани 1808 и 78 с възстановена регистрация), при 2309 за същия период на 2016г. Налице е намаление от 423 лица, като абсолютен отрицателен прираст с характерен понижаващ се темп.

- Най-голям брой лица са освободени и регистрирани в Бюрото по труда от Сектор „Услуги” – 815 /45,1%/ , от отрасъл „Държавно управление” – 465 (25,7%), следван от отрасъл “Търговия и ремонт на автомобили”- 179 (9,9%).

- Следващ по обхват е Сектор „Индустрия” – 227 /12,6%/ , отрасъл “Преработваща промишленост” – 169 –9,4 %/.

- Следват групите на лицата с прекратени трудови правоотношения по инициатива на работодателите от Сектор „Аграрен”–243 /13,4%/ , включващ селско и горско стопанство, лов и риболов.

През отчетния период 2064 безработни лица са постъпили на работа, при 2696 за същия период на 2016г.

Чрез посредничеството на ДБТ са устроени 1422 на работа при 1497 за същия период на 2016г.

Спрямо аналогичния период на предходната година се наблюдава намаление на общо обявените в ДБТ СРМ със **123** (11,4%). Въпреки продължаващия процес на затихваща рецесия, местния пазар е със запазени относителни стойности и показва стабилност и дори ръст в обявените работни места основно на първичния пазар в сектора на шивашката промишленост и селското стопанство. За разлика от предишните периоди не оказват съществено влияние действащите схеми по ОП «РЧР», основно схема «Обучение и заетост на младите хора», както и по схема «Обучение и заетост». С най-голяма тежест по отношение на заетост за периода и за следващият период ще бъде първичния пазар и с различна амплитуда, в положителни стойности ще се прилагат новите схеми по ОП «РЧР 2014-2020» и други програми за заетост, заложи в НПДЗ 2017г..

Тази тенденция ще се запази и в бъдещите месеци. Продължава да се наблюдава стабилност на заетите, въпреки че една част от тях са освободени във връзка с временни затруднения, като се очаква да се върнат в близките месеци отново на работа. Това определя по-малкия брой на търсене на допълнителна работна ръка. През периода се забелязва повишаване на регистрираните, но това не оказва съществено влияние при подбора на квалифицирани работници. Запазеният висок процент от регистрираните с нисък образователен ценз и липса на професионални умения е пречка и за включването им в подходящи форми за обучение и устройването им на пазара на труда.

Крупни работодатели от сезонния бранш за периода със завоювани традиции са земеделски фирми в лицето на: „Агротайм” ЕООД, «Караджа ФАГ» ООД, ЕТ “Салимет” с.Делчево, водещите земеделски кооперации: ЗПК “Хан Аспарух” гр.Исперих, Кооперация “Агротида” и др. с доказан потенциал, фирми от строителния бранш, в лицето на «БРУДА» ООД, «Пашев и син» ООД.

Въпреки неблагоприятните икономически фактори тези фирми стоят стабилно на пазара и развиват дейност. През периода няма новорегистрирани крупни работодатели, които да развиват дейност на местния пазар на труда и да оказват влияние върху него.

Обявените свободни работни места само на първичния трудов пазар (без тези по програми и мерки за заетост) през анализирания период на 2017г. са **692**, при **752** за същия период на 2016г.

Спрямо аналогичния период на 2016г. се наблюдава намаляване с 60 места (8 %). Относителният им дял в общата съвкупност на обявените в БТ СРМ е **72,1%** при **69,4%** за 2016г.

Заявени СРМ през 2017г.

Показатели	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Общо
Заявени СРМ	171	83	60	80	149	103	127	173	83	40	25	28	960
На първичен пазар	27	30	60	79	110	90	25	147	70	20	18	16	692
По насърчителни мерки	0	0	0	0	3	0	0	3	0	7	1	0	14
Програми за заетост	0	9	26	1	36	13	102	23	13	13	6	12	223
В т.ч.ОП РЧР	0	0	0	1	1	11	101	22	4	6	6	12	254

Преобладаващо търсене на труд на първичния пазар през 2017г.

Фирми, предприятия обявили над 5 СРМ	СРМ	Вид собственост	професии
ЕООД «Агротайм» гр.Исперих	64	частна	селскостопански работници
«ПИЛКО» гр.Разград	60	частна	шивачки
«Семела» ООД гр.Исперих	21	частна	шивачки
ЕТ «Салимет» с.Делчево	17	частна	механизатори
«Ейч АР ЕС Стафинг България» гр.Пловдив	40	частна	Машинен оператор
Община Самуил	101	общинска	Лични асистенти

Най-търсените професии от работодателите през периода са:

- селскостопански работници, в т.ч механизатори;
- шивачки
- машинни оператори;
- лични асистенти.

Обявените свободни работни места на вторичния трудов пазар (по програми и мерки за заетост) през анализирания период са **254**. За същия период на миналата година техният брой е **331**, налице е намаление със **77** СРМ. Делът им възлиза на 23,3% от общия брой обявени СРМ, при 30,6% за същия период на предходната година, което показва тенденция за периода на намаление делът на обявените места на вторичния пазар.

По форма на продължителност на трудовия договор, основно заявените СРМ са със срочен характер.

1. Активна политика по заетостта

1. Посреднически услуги по заетостта през 2017г.

Работа с работодател

Посредническите услуги на ДБТ – Исперих са насочени към **645 фирми**, /при 638 за периода на 2016г/.

Новокартотекирани са **4** работодатели за периода на 2017г.

В резултат на дейността са осъществени контакти с работодателите, развиващи дейност на територията на ДБТ и усилията са насочени на обявените работни места да се подберат подходящи безработни лица.

Специалисти	Контакти с работодатели	Срещи с
--------------------	--------------------------------	----------------

период	Във фирмите	в БТ	Общо	безработни
ПУЗ I- XII 2017г.	445	224	669	25191
ПУЗ I- IX 2016г.	340	214	554	16015
Изменение:	+ 105	+10	- 115	+ 9176

Работа с ТРЛ

Постъпилите на работа лица общо са **1422**. През същия период на 2016г. са постъпили на работа **1497** лица. В сравнение с този период е налице намаление със **75** души (5 %).

- От тях:
- на първичния пазар - **1061**
 - по програми за заетост - **345**
 - по мерки за заетост - **16**

Броят на лицата, **устроени на работа със съдействието на ДБТ** е **1422** и съставлява **100%** от постъпилите на работа общо през анализирания период.

През аналогичния период на 2016г. относителният дял на устроените със съдействието на ДБТ от всички постъпили на работа е **100%**, определено на база **1497** устроени, т.е. налице е запазване и повишаване ефективността на трудовото посредничество и активност при разкриване и усвояването на работните места, в т.ч. алтернативни.

Проведени трудови борси през отчетния период.

Към 31.12.2017г. е проведена 1 трудова борса на територията на ДБТ-Исперих и 3 дни на работодателя.

- Резултати от международни договори за обмен- износ на работна сила.

През отчетния период няма започнали работа лица по международни договори за обмен на работна сила.

- Проведени консултации и резултати от посредничество в европейската мрежа за заетост EURES .

Към 31.12.2017г. има 294 консултирани лица по подадени заявки в европейската мрежа за заетост

2. Професионално ориентиране и обучение на възрастни

2.1. Професионално ориентиране

През 2017 г. **301** търсещи работа лица са получили индивидуално професионално информиране и консултиране. В групови форми за професионално ориентиране за периода на 2017 г. са включени **360** лица и **173** са получили услуга в Ателие за работа.

2.2. Обучение на възрастни

В обучение за възрастни през периода на 2017г. са включени 61 безработни лица, 123 са завършили започнало обучение.

3. Мерки за заетост и обучение

3.1. Мерки за стимулиране на безработните лица.

Насърчаване на безработните към самостоятелна заетост /чл.47 от ЗНЗ/.

През периода на 2017г. в «Дирекция Бюро по труда» гр.Исперих има 1 сключен договор и едно безработно лице е започнало собствен бизнес.

Насърчаване на безработните към самостоятелна заетост /чл.49 от ЗНЗ/.

През деветмесечието на 2017г. в «Дирекция Бюро по труда» гр.Исперих няма сключени договори за развиване на самостоятелна стопанска дейност.

3.2. Мерки за стимулиране на работодателите.

Насърчителни мерки за работодателите.

Насърчаване на работодателите да наемат безработни до 29 годишна възраст на пълно работно време /чл.36/1 от ЗНЗ/ и младежи до 29 годишна възраст с трайни увреждания, вкл. военноинвалиди, касто и младежи от социални заведения /чл.36/2 от ЗНЗ/.

По чл.36ал.1 от ЗНЗ през периода на 2017г. има действащи 10 договора с 11 работни места. При проведените през 2017г. процедури са новосключени 3 договора за 4 работни места и 4 безработни лица са включени в заетост..

По чл.36ал.2 от ЗНЗ през деветмесечието на 2017 г. няма движение, поради липса на бенефициенти.

Насърчаване на работодателите да наемат безработни лица за придобиване на професионална квалификация/илистажуване на безработни младежи до 29 години /чл.41 от ЗНЗ/.

По чл.41 от ЗНЗ през периода на 2017г. няма сключени договори..

По чл.41 а от ЗНЗ през периода на 2017г. няма сключени договори.

Насърчаване на работодателите да наемат безработни лица за придобиване на професионална квалификация чрез стажуване и/или чиракуване /чл.46/.

По чл.46 от ЗНЗ през анализирания период на 2017 г. няма сключени договори.

За първите пет наети в микропредприятие /чл.50 от ЗНЗ/.

По чл.50 от ЗНЗ 2017г. има сключен 1 договор с 1 работно място. Действащи са два договора и 3 лица са включени в заетост.

Насърчаване на работодателите да наемат безработни лица с непрекъснато поддържана регистрация не по-малко от 6 месеца, безработни до 24 год., с основно и по-ниско образование и над 50 г./чл.51, ал.1 от ЗНЗ/

По чл.51 ал.1 от ЗНЗ през 2017г. са сключени 2 нови договори , разкрити 2 нови работни места и 2 безработни лица са включени в заетост .

Насърчаване на работодателите да разкриват работни места за наемане на безработни лица с трайни увреждания/чл.51, ал.2 от ЗНЗ/

По чл.51 ал.2 от ЗНЗ през 2017г. са сключени 3 нови договори , разкрити 4 нови работни места и 4 безработни лица са включени в заетост .

За лица с трайни увреждания , вкл. военноинвалиди /чл. 52/

През 2017 г. няма сключени договори.

Насърчаване на работодатели да наемат безработни самотни майки или майки с деца до 3 годишна възраст (чл.53 от ЗНЗ) и майки с деца от 3 до 5 годишна възраст /чл.53а от ЗНЗ/.

По чл.53а от ЗНЗ за периода на 2017г. има 1 сключен договор. Действащи към момента са 4 договора с обявени 4 работни места и 4 безработни лица са включени в заетост.

Насърчаване на работодатели да наемат безработни изтърпели наказание "лишаване от свобода" (чл.55 от ЗНЗ).

По чл.55 от ЗНЗ няма движение за деветмесечието на 2017г.

Насърчаване на работодателите да наемат лица, за чиракуване и обучаване от наставник /чл.55г/.

По чл.55г. няма движение за 2017г.

Насърчаване на работодатели да наемат безработни жени над 50 и мъже над 55 години (чл.55а от ЗНЗ).

По чл.55а от ЗНЗ за периода на 2017 г. няма сключени договори. Действащи през 2017г. са 7 договора с обявени 7 работни места.

Насърчаване на работодатели да наемат продължително безработнилица (чл.55в от ЗНЗ).

По чл.55в от ЗНЗ за периода на 2017 г. има сключен 1 договор. Действащи през годината са 2 договора с обявени 2 работни места.

Насърчаване на работодателите да осигуряват ежедневен организиран транспорт на наетите работници и служители (чл 57а от ЗНЗ).

През анализирания период на 2017г. няма движение по мярката.

Наблюдава се засилващ се интерес към чл.51/1 и 51/2 за едногодишна заетост, макар и субсидирането да е на 50% и съответно на 75 % със заетост без последващ ангажимент за работодателя.

4. Програми за заетост и обучение

Програма „АХУ”

За периода на 2017 година са сключени 2 договора: 1 с ДСП в община Исперих и 1 с ДСП в община Самуил с разкриване общо на 32 СРМ, 35 безработни лица са включени в заетост като лични асистенти.

Национална програма „За заетост и професионално обучение на хора с трайни увреждания”.

През 2017 година работят 13 лица. Сключени са 5 /пет/ нови договора и пет безработни лица са започнали работа.

Програма "Старт на кариерата"

През 2017г. са действащи 5 договора с Община Исперих, Община Самуил, ОД Земеделие, ДСП Исперих, АЗ -ДБТ Исперих и 9 младежи са постъпили на работа на новоразкритите 9 работни места.

Национална програма "Активизиране на неактивни лица"

През 2017г. са активни 2 договора, сключени през 2015г.: с Община Исперих с 1 работно място за младежки медиатор и при работодател АЗ с месторабота ДБТ Исперих - 1 работно място за ромски медиатор. През 2017 само един младеж е работил като младежки медиатор.

Програма за обучение и заетост на продължително безработни лица

През 2017г. са активни 15 договора – 9 на работодатели от частния сектор и 5 на работодатели от публичния сектор. Новосключени през годината са 7 договора – 4 с работодатели от частния сектор и 3 с работодатели от публичния сектор. 8 безработни лица са започнали работа.

Национална програма "Помощ за пенсиониране"

През 2017 година са новосключени 5 договора с работодатели и 6 безработни лица са включени в заетост.

Изразходвани средства по програми са 340 519,00 лв. или 99,64 % от плана. Усвоените натурни са 112, което е 140,8% изпълнение на плана за 2017г.

5. Оперативна програма «Развитие на човешките ресурси»

Схема „Младежка заетост”

През 2017г. по схемата са приети 9 заявки за 13 работни места, сключени 3 договора и 3 са започнали работа, като има откази за 4 работни места поради липса на подходящи кандидати.

Схема “Обучение и заетост на младите хора”

По етап 2, са приети 10 заявки за 35 работни места, като 31 от тях преминали обучение по кк4 – 10 лица и по пк – 21 лица. Сключени са 9 договора за 29 лица включени в заетост . По етап 3 /март 2017г./ са приети 20 заявки за 104 работни места. Подали документи за допустимост са 16 работодатели за 97 работни места. Сключени са 12 договори за започнали работа 89 лица.

Схема «Обучение и заетост »

По фаза 3 са сключени 3 договора за 12 работни места. По фаза 4 са приети 11 заявки за 31 работни места. Сключени са 11 договора за 26 работни места, като 26 лица са преминали обучение: за кк4 -19 и пк – 7 лица и са започнали работа през четвъртото тримесечие.

Проект „Ваучери за заети лица”

По проекта са приети и одобрени 17 заявления за обучения, издадени са 7 ваучера, сформирани е 1 курс от 4 лица и 3 лица са насочени към доставчици на обучение в гр. Разград.

Проект “Родители в заетост”

Подадени 11 заявления от родители и 12 от безработни лица за детегледачи. Одобрени са 6 заявления от родители и 12 за детегледачи.

II. Постигнат напредък по изпълнението на целите и приоритетите от Общинския план за развитие 2014-2020

И през 2017 г. водеща в изпълнението на ОПР беше новата визия – Инвестиции, Стабилност, Просперитет, Екологичност, Растеж, Идентичност и Хармоничност (ИСПЕРИХ). Тя обобщава бъдещото състояние на община Исперих като място с равни социални възможности, място за икономически дейности и за индивидуална изява,

вдъхновена от духовните и културни ценности на местната общност.

Стратегическата роля (мисия) на община Исперих за осъществяване на визията за бъдещето на общината се свежда до:

1. Насърчаване и обединяване на усилията на местния бизнес, икономическите и управленските структури и гражданите за развитие на икономиката, създаване на благоприятни инвестиционни условия и повишаване възможностите за трудова заетост;
2. Изграждане и поддържане на съвременна, надеждна и адекватна на потребностите общинска инфраструктура;
3. Подобряване на здравния и социалния статус на населението и създаване на здравословна природна и екологична среда;
4. Осигуряване на условия за достъпно и качествено образование и здравеопазване; развитие на културна и спортна дейност, разширяване на възможностите за отдих и развлечения;
5. Утвърждаване на община Исперих като място за атрактивен туризъм и ефективен туристически бизнес;
6. Разширяване възможностите за гражданско участие в местното самоуправление и в обществения живот

Четирите стратегически цели очертават бъдещите състояния, към които са насочени конкретните мерки, проекти и ресурси, дефинирани от Общинския план за развитие:

Стратегическа цел 1 - Икономически растеж, основан на допълващи се дейности и продукти, местно предприемачество, външни инвестиции и активна връзка между образование и бизнес.

Стратегическа цел 2 - Висока популярност на съхранено и изявено многообразие на природното и културно наследство

Стратегическа цел 3 - Подобрена жизнена среда в града и селата, обезпечени с качествени публични услуги и добро управление

Стратегическа цел 4 – Засилена роля на инициатор на междуобщинско сътрудничество и продукти

Шестте приоритетни области, заедно с тяхното съдържание, са необходимите условия за постигане на стратегическите цели и визията за община Исперих. Всяка приоритетна област съсредоточава нужните мерки, които трябва да бъдат предприети с предимство пред останалите възможни дейности в подкрепа на местното развитие. Приоритетните области дават отговор на въпроса какво трябва да се направи.

Приоритетните области най-общо представляват темите, които обосновават разпределението на финансовите ресурси и общинските инициативи през следващия програмен период. Съобразно структурата на стратегията, приоритетите не са директно обвързани и подчинени на дадена стратегическа цел, а допринасят за постигането на повече от една цел. Приоритетните области са съчетание от прецизно формулирани мерки, разкриващи какво точно трябва и може да се осъществи в общината. Различните мерки в една или повече различни области са тематично свързани, за да се осигури по-голяма ефективност и синергия между очакваните от осъществяването им резултати. Мерките са отворени и следва да се конкретизират с допълнителни проекти през целия следващ програмен период. В този смисъл, въздействието на мерките не се изчерпва с дефинираните проекти в Програмата за реализация на ОПР. Мерките следва да насочват и всички останали инициативи в общината до 2020 г.

Приоритетна област 1. Фокуси на растеж

В рамките на приоритетната област се поставя акцент върху усвояването на предимството от локацията и осигуряването на предварителните предпоставки за икономическо развитие – инфраструктурни подобрения и осигуряване на привлекателни

складови и производствени терени. Приоритетната област е пряко свързана с мерките от обхвата на област Ресурси и продукция, която предоставя механизми за развитие на сектор индустрия. Аналогична е връзката с област Наследство и туризъм, формулираща интервенциите свързани с туристическия отрасъл.

Пълното усвояване потенциала на представения фокус включва и подобряване на градската среда и градския дизайн. Те са необходими за повишаване привлекателността и притегателността на общинските градове и поддържането на благоприятни демографски параметри – задължителни изисквания за постигането на реален растеж.

Стратегически важните локация и инфраструктури са определящи фактори за развитие. Те са свързани както с предпоставките за икономически растеж (високообразовани кадри и иновации), така и с привлекателността на община Исперих за образование, работа и живот.

През отчетния период в общината започна реализирането на няколко значими проекти, финансирани, както с европейски средства, така и по Национална програма за енергийна ефективност с фокус към подобряване на градската среда и градския дизайн. Осъществени са и ремонтни дейности със средства от републиканския бюджет и собствени бюджетни средства.

1. Рехабилитация на междуселищната пътна мрежа

- През м. октомври 2017 г. е подписан договор за възстановяване на банкети на общински път RAZ 3046/III-2305/ Исперих-Вазово на стойност 36 000 лв. с ДДС, като средствата са осигурени от републиканския бюджет

2. Поддържане и модернизиране на общинския сграден фонд, като училища, детски ясли и градини, общинска администрация и др.

- По Национална програма за енергийна ефективност през м. ноември 2017 г. в Община Исперих започна санирането на нови два блока - бл.4 и бл.7 на ж.к. „Васил Априлов“ с общо 108 апартамента на стойност, съответно за бл. 4 – 854 800 лв. с ДДС и за бл. 7 – 848 526 лв. с ДДС. Сключени са още 14 тристранни договора, за които към момента все още няма осигурено финансиране. С готови документи са още три блока, но без сключени тристранни споразумения.
- На 9.12.2016 г. Община Исперих подписа договор с Управляващия орган на ОП „Региони в растеж 2014-2020“ за реализирането на проект „Основен ремонт, оборудване и обзавеждане на ПГСС „Хан Аспарух“, гр.Исперих на стойност 1 298 457,73 лв., като изпълнението му започна през 2017 г. и ще приключи до декември 2018 г. Вече са изпълнени голяма част от строително-ремонтните работи по сградата на ПГСС „Хан Аспарух“
- През месец октомври 2016 г. беше внесен в ДФ „Земеделие“ проект по подмярка 7.2 на Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г. за ремонт и мерки за енергийна ефективност на две от крилата на читалищната сграда (източно и южно), в които се помещават библиотеката, музейната експозиция и ритуалната зала на стойност 386694,70 лв. В края на 2017 г. проектът беше одобрен, а договарът подписан на 30.01.2018 г.

- През м.декември 2017 г. след проведена обществена поръчка е сключен договор за проектиране и строителство – основен ремонт на покрив и трети етаж на БКС, гр. Исперих на стойност 62 400 лв. с ДДС. Финансирането е осигурено както от републиканския бюджет (32 400 лв.), така и от собствени бюджетни средства (30 000 лв.)
- Със средства от републиканския бюджет е финансиран ремонт на вътрешна газова инсталация на ОУ „Хр. Ботев“, гр. Исперих (9352 лв.) и е закупен отоплителен calorifer за зрителна зала на НЧ „Съзнание“, гр. Исперих (29 634 лв.) ;

3. Рехабилитация на уличната мрежа в населените места на общината и в гр. Исперих

- През 2017 г. със средства, осигурени от републиканския бюджет беше направен текущ и основен ремонт на:
 - Ул. „Хр.Ясенов“, ул. „Д. Полянов“ и ул. „Хр.Ботев“ в гр. Исперих

През 2018 г. общината ще има готовност да кандидатства с проекти за изграждане на зони за отдих и спорт в гр. Исперих и населените места на общината. Средства за такъв тип проекти са предвидени в новата Стратегия за местно развитие на МИГ Исперих. Подготвени са и проекти за рехабилитация на улици в гр. Исперих, обновяване на централна градска част и прилагане на мерки за енергийна ефективност на двете сгради на общинска администрация, с които ще се кандидатства по подмярка 7.2 на Програма за развитие на селските райони 2014-2020. Възложено е проектиране и за изграждане на Общностен център в кв.Запад, за обновяване на Общинския пазар и градския стадион като с готовите проекти ще се кандидатства по мярка 7.4 от Стратегията за водено от общностите местно развитие на МИГ Исперих.

Приоритетна област 2. Села и периферни територии

Предвидените мерки са формулирани съобразно идеята за съхраняване и стабилизиране на селата от общината. Необходимо е паралелното подсилване на по-големите и значими от тях, докато се предприемат мерки за преустановяване тенденциите за обезлюдяване на малките. Това изисква два различни подхода към двата типа села в общината.

Общите мерки са свързани със стимулиране на партньорствата и търсене на алтернатива за финансиране и на проекти за развитието на селата, включително и за съвместно развитие на групи от тях.

• През 2017 г. със средства, осигурени от републиканския бюджет (219 764 лв.) и собствени бюджетни средства (30 534 лв.) беше направен текущ и основен ремонт на:

- Ул. „Гео Милев“, с. Китанчево;
- Ул. „Дунав“, с.Белинци
- Ул. „Бузлуджа“ и ул. „Шипка“, с.Делчево;
- Ул. „Васил Левски“, ул. „8-ми март“, с. Подайва;
- Ул. „Освобождение“, с. Лъвино;
- Ул. „Вит“ и ул. „Н.Й.Вапцаров“, с. Малък Поровец;
- Ул. „Димитър Полянов“, с.Старо селище;
- Ул. „Ал.Стамболийски“, с.Тодорово;

Жителите на село Къпиновци вече се наслаждават на новоизградената зона за отдих и

развлечение на общински терен..

С финансовата помощ на ПУДООС в рамките на Национална кампания „За чиста околна среда – 2016 г.“, Кметство Къпиновци реализира проект на стойност 9 395,00 лв . Теренът обект на проектното предложение е почистен и озеленен, като са засадени многогодишни растения и поставени кошчета за отпадъци . По проекта е изградена градинска беседка и детски кът за игра и са доставени и монтирани детски съоръжения за игра – катерушка , пързалка, люлка , люлка везна , пясъчник и дървени паркови пейки

Привлекателното място вече е не само радост за децата, но и насърчава родителите да прекарват по-голяма част от времето си на открито сред природата .

По проекта на Основно училище „Христо Ботев”, с. Лудогорци на стойност 5 000,00 лв е озеленен вътрешния двор на училището, поставени са пейки и кошчета за отпадъци и са закупени учебни пособия .

ДГ „Детелина“ с.Делчево получи финансиране от ПУДООС на стойност 4 692,20 лв.

С получените средства се промени облика на двора в детска градина „Детелина “ с.Делчево като се изгради детска площадка, където бяха пресъздадени кътове от гората и природата за по малките .

През 2018-2019 г. общината ще има готовност да кандидатства с повече проекти за изграждане на зони за отдих и спорт в населените места на общината. Средства за такъв тип проекти са предвидени в новата Стратегия за водено от общностите местно развитие на МИГ Исперих..

Приоритетна област 3. Равни възможности

Приобщаващият растеж е един от трите приоритета на стратегията „Европа 2020”. Неговата същност е осигуряването на равни възможности за различните социални групи и потребности, подкрепени от качествени и достъпни здравеопазване, социални услуги и подпомагане. Включването на различните групи в социалния и икономическия живот е допълнителен стимул за растеж на местните общности. Община Исперих се отличава със своята активно прилагана политика и значителен брой успешни проекти, ориентирани към социалната сфера. Възможните подобрения са свързани с разширяване на обхвата и капацитета на предоставяните услуги. Добре функциониращите мрежи между институциите и неправителствените структури са мощен инструмент за разнообразие и по-голяма достъпност на предоставяните услуги за населението и специфичните услуги в общността.

I. Социални услуги

Общинското ръководство води съзнателна и последователна политика в подкрепа на своите граждани, изпаднали в неравностойно положение. Съгласно разработения Годишен план за развитие на социалните услуги, основната задача на Община Исперих е планиране, развиване и предоставяне на качествени социални услуги

През 2017 г. на територията на Община Исперих продължават да функционират **Дом за деца лишени от родителска грижа „Лудогорие” с капацитет 18 места и Комплекс за социални услуги за деца и семейства „Лудогорие”**, в който се предоставят социални услуги , съгласно чл. 36, ал. 2 от ППЗСП, както следва:

- Преходно жилище;
- Център за обществена подкрепа;
- Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания - 1;
- Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания – 2.

ПРЕХОДНО ЖИЛИЩЕ

„Преходно жилище” /ПЖ/ е социална услуга в общността. Капацитетът на услугата през първото полугодие на 2017 г. бе 12 младежи и девойки, считано от 01.07.2017г. бе намален на 8 потребителя. Доставчик на услугата е Община Исперих. Управлението на услугата се осъществява от Управителя на КСУДС. Оперативното управление на дейностите в услугата се осъществяват от социален работник-екипен ръководител.

Услугата Преходно жилище е предназначена за:

- Младежи и девойки на и над 15-годишна възраст до 18 год, с дълъг институционален престой, за които към момента няма възможност за реинтеграция в семейна или близка до семейната среда;
- Младежи и девойки от общността, които са на и над 15 годишна възраст до 18 год, но поради една или друга причина се налага да ползват социална услуга от резидентен тип, поради невъзможност да живеят в семейна или близка до семейната среда.

Услугата ПЖ е комплекс от дейности, насочени към:

1. Подготовка на младежи и девойки за самостоятелен и независим живот след напускане на институцията;
2. Подготовка за професионална и житейска реализация;
3. Създаване на мрежа за социална подкрепа и постигане на социално включване;
4. Превенция на настаняване в институция;
5. Реинтеграция в семейна среда.

През 2017 г. в услуга Преходно жилище се работи по 10 случая. В 9 от случаите потребителите ползват услугата повече от една година.

През 2017 г. Преходно жилище са напуснали 5 младежи, като причина за напускането на четири от тях е навършване на пълнолетие. Единият затворен случай е на младеж, напуснал поради сключване на граждански брак. В четири от случаите младежите се върнаха в биологичните си семейства, а един води самостоятелен живот.

До месец декември 2017 г. в услугата работи екип от 4 социални работници. При необходимост потребителите на услугата се консултират от психолог, работещ в КСУДС „Лудогорие”.

ЦЕНТЪР ЗА ОБЩЕСТВЕНА ПОДКРЕПА

Център за обществена подкрепа е социална услуга в общността с капацитет 40 места, която предлага подкрепа на деца и родители за преодоляването на различни проблеми в съвместния им живот, подобряване на родителските умения и създаване на благоприятна семейна среда.

Основната цел на Центъра за обществена подкрепа е да подобри качеството на живот на децата в семейната и социалната среда, като предостави качествени социални услуги, които да отговарят на потребностите и да са достъпни до всяко дете в риск и неговото семейство.

Доставчик на услугата е Община Исперих. Управлението на услугата се осъществява от Управителя на КСУДС.

През 2017 г. Центърът за обществена подкрепа към КСУДС "Лудогорие" гр. Исперих работи по следните направления:

- Подкрепа на деца-жертви на насилие и техните семейства;
- Превенция на отклоняващо се поведение при децата и работа с деца с отклоняващо се поведение;
- Психологическа подкрепа;
- Деинституционализация и реинтеграция на деца от специализирани институции;
- Превенция на отпадане от училище. Работа с деца, отпаднали или в риск от отпадане от училище и техните семейства;
- Превенция на изоставянето;
- Оценка на родителския капацитет;
- Оценка на риска;
- Логопедични услуги.

През 2017 г. услугите на ЦОП са ползвали 105 потребители.

За предоставяне на услугата ЦОП е осигурен екип, състоящ се от двама социални работника, педагог и двама психолога. В екипа има и логопед на граждански договор.

ЦЕНТЪР ЗА НАСТАНЯВАНЕ ОТ СЕМЕЕН ТИП ЗА ДЕЦА БЕЗ УВРЕЖДАНИЯ 1

Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания 1 /ЦНСТ/ е социална услуга – резидентен тип, която осигурява жизнена среда за пълноценно развитие на деца, изведени от семействата им. Тя предоставя комплекс от дейности, съобразени с индивидуалните потребности на децата и насочени към развиване на социална компетентност и подготовка за самостоятелен живот, подкрепа в образованието, развиване на способности за организиране на свободното време, професионално ориентиране и обучение, възстановяване и поддържане на контакт с биологичното семейство и формиране на собствена идентичност. Вземайки предвид приетата Визия за деинституционализация в България и предстоящото закриване на ДДЛРГ в страната, се предприеха мерки според нуждите на община Исперих и от 01.10.2017 г. с Решение на Общински съвет и Заповед РД01-0750/ 26.06.2017 г. на Изпълнителния директор на АСП, услугата ЦНСТДБУ 1 повиши своя капацитет от 12 на 15 потребителя. От 01.07.2017 г. след настъпили промени в наименованието на услугата, ЦНСТ се ползва само от деца без увреждания, на възраст от 3 до 18 години. Деца под 3 години могат да бъдат настанявани в ЦНСТ само в изключителни случаи, заедно със свои по-големи братя или сестри. В някои случаи, по преценка на настаняващия орган, се допуска продължаване ползването на услугата и на младежи, навършили 18 години, до завършване на средното образование.

През 2017г. в ЦНСТДБУ-1 настанените деца с административна заповед на Дирекция "Социално подпомагане" са 12.

В края на периода услугата се ползва от 15 деца.

Екипът по предоставяне на услугата ЦНСТДБУ-1 се състои от 4 социални работници, които имат необходимата професионална квалификация за работа с деца, 1 психолог и 1 домашен помощник.

Доставчик на услугата е Община Исперих. Управлението на услугата се осъществява от Управителя на КСУДС. Оперативното управление на дейностите в услугата се осъществяват от социален работник-екипен ръководител.

ЦЕНТЪР ЗА НАСТАНЯВАНЕ ОТ СЕМЕЕН ТИП ЗА ДЕЦА БЕЗ УВРЕЖДАНИЯ 2

Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания 2 е социална услуга-резидентен тип, която осигурява жизнена среда за пълноценно развитие на деца, изведени от семействата им. С помощта и подкрепата на социалните работници се предоставя комплекс от дейности, съобразени с индивидуалните потребности на децата, насочени към развиване на социалната компетентност и подготовка за самостоятелен живот, подкрепа в образованието, развиване на способности за организиране на свободното време, професионално ориентиране и обучение, възстановяване и поддържане на контакт с биологичното семейство и формиране на собствена идентичност. Със Заповед №РД01-0749/ 26.06.2017 г. на Изпълнителния директор на АСП, капацитетът на Центъра бе увеличен от 01.10.2017 г. от 12 на 15 деца.

От 01.07.2017 г. със настъпили промени услугата ЦНСТ се ползва само от деца без увреждания на възраст от 3 до 18 години. В някои случаи по преценка на настаняващия орган се допуска продължаване ползването на услугата и на младежи навършили 18 години, до завършване на средното образование.

Доставчик на услугата е Община Исперих. Управлението на услугата се осъществява от Управителя на КСУДС. Оперативното управление на дейностите в услугата се осъществяват от социален работник - екипен ръководител

В края на периода услугата се ползва от 15 деца.

Екипът по предоставяне на услугата ЦНСТ за деца без увреждания -2 се състои от 4 социални работници, с необходимата професионална квалификация за работа с деца, 1 психолог и 1 домашен помощник.

◆ През 2017 г. в гр. Исперих се предоставя и услугата **Дневен център за деца и/ или младежи с увреждания** с капацитет 30 места. Тя е разкрита на 01.12.2014 г. по проект „Интеграция на деца и младежи с увреждания чрез предоставяне на социални услуги в Община Исперих“, финансиран със средства по ОП "Развитие на човешките ресурси 2007-2013г. „Бюджетна линия BG051PO001-5.2.12 „Да не изоставяме нито едно дете” – Компонент 2: Разкриване на социални услуги в общността” .

Дневен център за деца и/ или младежи с увреждания е социална услуга за предоставяне на дневни грижи, мобилна почасова услуга за деца до 18 години и техните семейства, младежи до 35 години, ползватели на социалната услуга Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания и потребители от общността.

◆ През отчетния период се предоставя и социалната услуга **Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания** с капацитет 14 места. Тя стартира на 05.01.2015 г. по Проект "Интеграция на деца и младежи с увреждания чрез предоставяне на социални услуги в Община Исперих", финансиран със средства по ОП "Развитие на човешките ресурси 2007-2013г. „Бюджетна линия BG051PO001-5.2.12 „Да не изоставяме нито едно дете” – Компонент 2: Разкриване на социални услуги в общността” .

Социалната услуга Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания се предоставя в достъпна и уютна среда, като разполага с обучен персонал с развити компетенции и опит за индивидуална работа и подкрепа на потребителите. Услугата има разработена методика, утвърдена вътрешна нормативна база, правила, процедури и документация, гарантиращи качество на предоставянето им, в съответствие със законовоопределените критерии и стандарти.

Предоставянето на двете услуги стана възможно след реализирането на **Проект "Изграждане на социална инфраструктура, предлагаща услуги за деца в риск на територията на община Исперих - Център за настаняване от семеен тип и Дневен център за деца с увреждания"** на стойност 1 091 659,20 лв. по мярка 321 “Основни услуги за

населението и икономиката в селските райони” на ПРСР 2007-2013г. Изграждането на този център позволи да се повиши качеството на живот на деца и младежи от институции и уязвими групи от населението чрез подобряване на достъпа им до алтернативни грижи и услуги в среда, близка до семейната и в общността на територията на община Исперих.

◆ От 11.12.2015 г. Община Исперих е партньор по проект **„Приеми ме 2015”- BG05M9OP001-2.003-0001-C01**, финансиран от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 по процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG05M9OP001-2.003 „Приеми ме 2015” със сключено партньорско споразумение между Община Исперих и Агенцията за социално подпомагане.

На 01.09.2016 г. е подписан Анекс към партньорското споразумение за въвеждане на нов областен модел, спрямо който остава един социален работник. Същият работи с приемни семейства от три общини, една от които е Община Исперих.

През 2017 г. на територията на Община Исперих са утвърдени две нови Професионални приемни семейства, с които общия брой действащи семейства достига 16.

През 2017 г. едно Професионално приемно семейство е заличено от регистъра по тяхно желание. Към месец декември 2017 г. действащите семейства остават 15 с настанени при тях общо – 16 деца.

Общият брой преминали през приемната грижа деца за 2017 г. са 22.

◆ **Домашен социален патронаж в гр. Исперих предоставя** социалните услуги, които се извършват в обичайната домашна среда. Предлагащите социални услуги са:

- Доставка на храна;
- Поддържане на хигиената в жилищните помещения обитавани от патронирания;
- Съдействие за снабдяване с необходимите помощни средства при инвалидност или тежко заболяване;
- Помощ в общуването и поддържането на социални контакти, развлечения и занимания в дома или извън него;
- Битови услуги – закупуване на хранителни продукти и вещи от първа необходимост, заплащане на електрическа енергия, телефон и други със средства на лицето;
- Съдействие за изготвяне на необходимите документи заявяване на ТЕЛК;
- Други.

През 2017 год. ДСП – Исперих е предоставял социални услуги на 273 лица при капацитет 500. ДСП – Исперих през 2017 г. предоставя услугата доставка на храна в град Исперих и селата с. Лъвино, с. Къпиновци, с. Подайва, с. Духовец, с. Белинци, с. Средоселци и с. Китанчево.

◆ През отчетния период Община Исперих реализира и дейности по операция „Осигуряване на топъл обяд – 2016-2019“ BG05FMOP001-3.002, финансирана по Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане“, Фонд за Европейско подпомагане на най - нуждаещите се лица. Услугата от месец май 2017 г. е с увеличен капацитет от 90 потребители на 140.

През 2017 г. услугата е предоставена на 157 лица.

- На 21.07.2017 г. между Фонд „Социална закрила“ към МТСП и Община Исперих се сключи Договор № РД04-120 за изпълнение на проект „Модернизиране на кухненското оборудване и обзавеждане на Домашен социален патронаж в гр. Исперих“. Средствата,

отпуснати от Фонд „Социална закрила“ са в размер на 22 026.60 лв., като има и собствено участие в размер на 2447.40 лв.

◆ През 2017 г. продължи изпълнението на **Проект BG05M9OP001-2.002-0158 – C001 „Алтернатива за независим живот“** по Процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ **BG05M9OP001-2.002 „Независим живот“**.

Проектът се реализира за период от 21 месеца на обща стойност 500 000 лв.

По проекта беше създаден "Център за почасово предоставяне на услуги за социално включване в общността или в домашна среда", към който са назначени 50 лични асистенти и 20 домашни помощници, които предоставят социална услуга в общността на потребители от целевата група в домашна среда.

Към създадения Център за почасово предоставяне на услуги за социално включване в общността или в домашна среда бяха назначени експерти - 1 психолог, 1 социален работник и един медицински специалист - почасово, които оказваха психологическа подкрепа и/или консултиране и/или супервизия на персонала предоставящ социални услуги.

◆ След приключване на Проект BG05M9OP001-2.002-0158 – C001 „Алтернатива за независим живот“ по Процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG05M9OP001-2.002 „Независим живот“ на 31.10.2017 г., Община Исперих продължи предоставянето на социалните услуги „Личен асистент“ и „Домашен помощник“ по **сключено Споразумение № ФС 01-0231/ 23.10.2017 г., между Агенция за социално подпомагане и Община Исперих, във връзка с Постановление № 137/ 05.07.2017 г. на Министерския съвет** в периода от 01.11.2017 г. до 31.12.2017 г. Усвоените средства при изпълнение на Споразумението са 51 659 лв.

◆ Община Исперих реализира в периода от 01.09.2017 г. до 01.03.2018 г. **Проект BGO5M9OP001-1.005-0001 „Обучения и заетост за младите хора” Етап 3**, финансиран от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд и Инициативата за младежка заетост.

По проекта бяха включени 50 младежи до 29 год. на длъжност „Общ работник“ в 22 населени места на територията на Община Исперих.

Обща стойност на проекта: 169 270,80 лв.

◆ В период от 01.11.2017 г. до 02.05.2018 г. Община Исперих реализира **Проект BGO5M9OP001-1.005-0001 „Обучения и заетост за младите хора” Етап 2**, финансиран от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд и Инициативата за младежка заетост.

По проекта бяха включени 6 младежи до 29 год. на длъжност „Портиер“.

Обща стойност на проекта: 32 750,16 лв.

◆ От 01.06.2017г. до 01.09.2017г. на територията на Община Исперих се реализира и Проект „Шанс за работа - 2017“, който цели намаляване на хората в риск от трайна изолация и социално изключване и повишаване на заетостта чрез осигуряване на качествена работна сила. По проекта бяха назначени 13 лица на длъжност „Работник озеленяване“, от които 3 лица са финансирани от Агенцията по заетост, а останалите 10 от Община Исперих.

Обща стойност на проекта: 4 912,56 лв.

◆ От 17.10.2016 г до 31.03.2017 г. Община Исперих изпълнява **Регионална програма за заетост**, по която са назначени 14 лица на 8 часов работен ден за период от 5,5 месеца на

длъжност „общ работник“, които работят по утвърден график и разпределение в съответствие с природо – климатичните условия.

Дейностите по Програмата са насочени към подобряване състоянието на улиците, парковете за отдих, зелените площи и гробищните паркове в гр. Исперих.

Общата стойност на програмата е 40 451 лв.

◆ В периода от 15.05.2017 г до 14.11.2017 г. Община Исперих изпълнява **Регионална програма за заетост**, по която са назначени 9 лица на 8 часов работен ден за период от 6 месеца на длъжност „общ работник“, които работят по утвърден график и разпределение в съответствие с природо – климатичните условия.

Дейностите по Програмата са насочени към подобряване състоянието на улиците, парковете за отдих, зелените площи и гробищните паркове в гр. Исперих.

Общата стойност на програмата е 29 475,14 лв.

◆ През 2017 г. по **Национална програма „Заетост и обучение на хора с трайни увреждания”** в Общинска администрация – Исперих продължиха трудовата си заетост две лица.

Общата стойност на програмата е 24 448,14 лв.

◆ В периода от 02.02.2017 г. до 19.11.2017 г. по **Национална програма „Старт на кариерата”** в Общинска администрация – Исперих са назначени 2 лица за срок от 9 месеца.

Основната цел на програмата е да бъдат осигурени възможности за придобиване на трудов стаж на безработни младежи, завършили средно или висше образование, с цел улесняване на прехода между образование и заетост.

Обект на Програмата са младежи до 29 г. без трудов стаж по специалността, които са завършили висше образование (дипломирани) и са регистрирани в дирекциите „Бюро по труда”.

Общата стойност на програмата е 11 747,34 лв.

◆ През 2017 г. по **Национална програма „Активизиране на неактивни лица”** в Общинска администрация – Исперих продължи трудовата си заетост едно лице, назначено на длъжност „Младши специалист, младежки медиатор” от 07.05.2015 г. до 31.12.2020 г.

Общата стойност на програмата е 47 204,13 лв.

◆ На 20.09.2017 г. стартира изпълнението на Национална програма **Национална програма „Помощ за пенсиониране”** за период от две години до 20.09.2019 г., като целта ѝ е подкрепа за преход от безработица към работа и пенсиониране на безработни лица над 58 г., които активно търсят работа и са регистрирани в ДБТ. По програмата е назначено едно лице.

Общата стойност на програмата е 13 100 лв.

Община Исперих има много добре развити социални услуги за деца и младежи, но все още не предлага достатъчно такива за възрастни хора. Имайки предвид това ръководството на общината възложи проектиране за изграждане на Комплекс за социални услуги за възрастни хора в сградата на бившето общежитие в гр. Исперих. Към момента все още не е осигурено финансиране.

II. Здравеопазване

Политиката на Община Исперих в сферата на здравеопазването е повлияна от Националната здравна стратегия и от приоритетите на Европейския съюз в тази област. Тя е насочена към подобряване и развитие на общественото здраве, бързата реакция към заплахи

по отношение на здравеопазването, към здравната промоция и профилактика.

Грижата за подобряване здравния статус на населението в община Исперих е основна в политиката на управление с акцент върху детското здравеопазване, хора с тежки хронични заболявания и хора в неравностойно положение.

Здравното обслужване на населението се осъществява от лечебни заведения за болнична и извънболнична помощ.

1. Болнична медицинска помощ

„Многопрофилна болница за активно лечение - Исперих” ЕООД е стационарно заведение за лечение на остри и обострени заболявания с капацитет 110 легла. Обслужва населението от региона, както и голям брой населени места от съседни общини – Главиница, Дулово, Самуил и Завет. Разполага с 35 лекари и 44 специалисти по здравни грижи. Предлага лечение по договор със НЗОК по клинични пътеки.

Лечебната дейност се осъществява в следните отделения:

1.1. Отделение по Вътрешни болести

- Кардиология
- Пневмология и фтизиатрия
- Гастроентерология

1.2. Отделение по Хирургия

1.3. Отделение по Нервни болести

1.4. Отделение по Педиатрия

1.5. Отделение по Физикална и рехабилитациона медицина

1.6. Отделение по Анестезиология и интензивно лечение

1.7. Отделение за продължително лечение.

2. Лечебни заведения за извънболнична медицинска помощ

2.1. Първична извънболнична медицинска помощ

- Амбулатория за първична медицинска помощ индивидуална практика - 7
- Амбулатория за първична дентална помощ:
 - индивидуална практика - 11
 - групова практика по дентална помощ – 1

2.2. Специализирана извънболнична медицинска помощ

- Амбулатория за специализирана медицинска помощ - индивидуална практика – 15
- МЦ „Медика – 2009” ЕООД - 1

- „Самостоятелна медико - диагностична лаборатория -1” ЕООД
- „Самостоятелна медико - техническа лаборатория Корона” ЕООД
- „Медико-техническа лаборатория Дентура” ЕООД

2.3. Спешна медицинска помощ.

На територията на община Исперих функционира **Филиал за спешна медицинска помощ** с непрекъснат 24-часов режим на работа, в което медицински специалисти с помощта на друг персонал оказват спешна медицинска помощ на заболели и пострадали в дома, на местопроизшествието и по време на транспортирането да евентуалната им хоспитализация. Персоналът се състои от 2 лекари и 9 мед. фелдшери и 1 медицинска сестра.

Здравни кабинети

На територията на Община Исперих са обособени и оборудвани **23 здравни кабинети, обслужвани от 15 квалифицирани медицински специалисти**, които осъществяват дейности по:

- Медицинско обслужване за оказване на първа медицинска помощ на децата и учениците и медицинско обслужване до пристигането на специализиран екип на спешна медицинска помощ;
- Провеждане на профилактични дейности за предотвратяване или ограничаване на рисковите фактори в детските заведения и училищата;
- Организиране и участие в регионални, национални и международни програми, свързани с профилактика и промоция на здравето на децата и учениците;
- Организиране и провеждане на програми за здравно образование на децата и учениците;
- Наблюдение на физическото развитие и определяне на физическата дееспособност на децата и учениците;
- Регистриране на здравното и имунизационното състояние на децата и учениците в здравно-профилактичната карта, въз основа на данните получени от личния лекар на децата и учениците.
- Организиране и провеждане на профилактични и протиепидемични дейности за предотвратяване възникването и ограничаване разпространението на заразните и паразитните заболявания в детското заведение и училището.

Здравни медиатори

За здравните нужди на уязвимите малцинствени групи от населението в Община Исперих работят 2 здравни медиатора.

Основни задължения:

- Посредничат в процеса на осигуряване на достъп до здравни и социални услуги на представители на уязвими малцинствени групи.

- Оказване на помощ при комуникациите с институциите на представители на уязвими малцинствени групи.
- Осъществяване на дейности по здравно образование и профилактика на болестите.
- Участие в реализацията на национални здравни програми.
- Водят регистър на рисковите семейства, бременни и млади майки.

В Община Исперих функционира **Детска млечна кухня** с дейност „Кетъринг“ към яслени групи в Детска градина „Първи юни“ – база 2 с капацитет до 300 порции дневно. Кухнята приготвя и предоставя здравословна и разнообразна храна за обяд на неорганизиран контингент от деца на възраст от 10 месеца до 3 години, които се отглеждат в домашни условия. Храната отговаря по качествен състав и технологична обработка на възрастовите особености на детския организъм.

III. Образование

През 2017 година в община Исперих функционират девет общински училища – две средни и седем основни. Шест от основните училища, с изключение на ОУ “Христо Ботев” с.Китанчево са средищни и в тях се обучават и ученици от най-близките съседни населени места. Във всички средищни училища е организиран безплатен транспорт и целодневна организация на учебния процес за пътуващите ученици. С приемането на новия Закон за предучилищното и училищното образование, основно образование се придобива след седми клас и поради тази причина броя на учениците през новата учебна година в основните училища е много по-малък в сравнение с предходната година. През 2017г. всички ученици в общината са 2420. За поредна година отрицателната демографска статистика е причина за отвърждаването на маломерни и слети паралелки в малките училища.

От началото на учебната 2017/2018г. за първи път целево от държавата се предоставят средства за осигуряване на безплатен транспорт и на ученици, пътуващи до най-близките гимназии.

През новата учебна година децата записани в ДГ са 772, от които 308 деца в задължителна предучилищна възраст. Поради невъзможността за формиране на групи през 2017г. са закрити седем селски детски градини. След оптимизацията на детските градини за ДГ ”Радост” с.Подайва и ДГ ”Дора Габе” с.Лудогорци бяха осигурени средства за осъществяване на ремонтни дейности за създаване на условия за прием на по-голям брой деца. Във всички останали детски градини бяха направени също частични ремонти.

В края на 2017г. с цел ранното включване на децата в образователната система са отменени таксите за посещение на ДГ за децата от всички възрастови групи.

През изминалата година за планирането, реализирането и устойчивото развитие на местните образователни политики бяха разработени два стратегически документа – Програма за развитие и управление на предучилищното и училищното образование в община Исперих за периода 2017-2021 и Общинска стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците от община Исперих/2017-2018/.

1.1. Мерки срещу отпадането на учениците и задържането им в училище

Социално-икономическите фактори, процесите на миграция и честата смяна на местоживеенето са сред основните фактори за незаписването на децата и учениците в учебните заведения и ранното им отпадане от образователната система.

С приемането на Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на деца в задължителна предучилищна и училищна възраст общината е разделена на 7 района. В тези райони по компетентност работят 7 екипа по обхват, които през изминалата година обходиха 636 адреса. Голяма част от потърсените деца са извън общината или страната. В резултат на обходите новозаписаните деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст са 21.

С цел задържане на учениците в образователната система и повишаване на мотивацията им за участие в училищния живот, във всички училища от общината се провеждат допълнителни извънкласни и извънучилищни дейности по проект BG055M20P001-2.004 "Развитие на способностите на учениците и повишаване на мотивацията им за учене чрез дейности, развиващи специфични знания, умения и компетентности (Твоят час)" на МОН.

От началото на 2017г. в седем основни училища се изпълняват и дейности по проект „Образователна интеграция на учениците от етническите малцинства в община Исперих“, които също са насочени към деца в риск от отпадане от училищната система.

1.2. Политики спрямо слетите и маломерните паралелки

Отрицателната демографска статистика и миграционните процеси са основните причини за намаляване на броя на децата и учениците в общината. В началото на новата учебна година бяха утвърдени 29 маломерни паралелки, от които 3 са слети. С решение на Общински съвет – Исперих са предвидени допълнителни средства в размер на 27 054 лв. за подпомагане на финансовото обезпечаване на учебния процес за училищата в с.Китанчево и с.Тодорово.

1.3. Решаването на проблемите на деца, за които българският език не е майчин

Недоброто владение на български език е често срещан проблем сред децата и учениците, за които българският език не е майчин. Този дефицит е предпоставка за редица други проблеми – затруднена комуникация и социализация, невъзможност да бъде усвоен преподаваният материал и повишен риск от преждевременно напускане или отпадане на децата и ученици от образователната система.

При тези деца се определя риска от обучителни затруднения и необходимостта от предприемане на подкрепящи мерки. След ранното оценяване на индивидуалните потребности се изпълняват конкретни дейности за обща подкрепа за личностна развитие съгласно Наредбата за приобщаващото образование.

През 2017г. Община Исперих подписа договор с УО на ОП "Наука и образование за интелигентен растеж" за изпълнение на проект „Образователна интеграция на учениците от етническите малцинства в община Исперих“. Проектът е на стойност 345 353,33 лв. и се изпълнява в партньорство с ОУ "Христо Ботев" гр.Исперих и Асоциация "Интегро". Проектните дейности се реализират в седем училища и са насочени към 322 деца в риск.

Това е поредния проект на Община Исперих целящ решаването на ясно идентифицираните проблеми на учениците от етническите малцинства.

1.4. Интегриране на деца със СОП

По данни на директорите в началото на учебната 2017/2018 г. децата със специални образователни потребности, интегрирани в общообразователните училища са 52. На 13 деца допълнителната подкрепа се предоставя от специалистите на РЦПППО, а на останалите се осигурява от специалистите на училищата.

В ПГСС “Хан Аспарух“ ученици със специални образователни потребности се обучават по Рамкова програма за професионално образование със степен на професионална квалификация – ПЪРВА. Професионалното им направление е производство на храни и напитки, професията – работник в хранително-вкусовата промишленост, а специалността – хранително-вкусова промишленост. През новата учебна година учениците в ПГСС “Хан Аспарух“ са 19.

IV. Осигуряване на ред и сигурност на територията на община Исперих

Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните при община Исперих работи по организиране и реализиране на инициативи по първичната превенция на малолетните и непълнолетните правонарушители на територията на общината чрез дейности, алтернативни на детското асоциално и девиантно поведение. Приоритет е доброто сътрудничество с институциите, работещи с деца, за координиране на всички социално-педагогически фактори на територията на общината в борбата срещу насилието, престъпността и за защита правата на децата.

Предвидените в ЗБППМН мерки са само възпитателни и те нямат наказателно-правни последици. С тях се цели постигането на възпитателен ефект и позитивна промяна в поведението за преодоляване на деформации и дефицити в нравственото им развитие, както и формиране на нагласи за уважение към закона и обществото.

През 2017 година Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните - Исперих работи за постигане на следните цели: 1. Предотвратяване и противодействие на извършването на противообществени прояви. 2. Осъществяване на превенция на противообществените прояви на малолетните и непълнолетните. 3. Ограничаване и стремеж към преодоляване на причините за негативното поведение и противообществените прояви на подрастващите. 4. Приобщаване на “децата в риск” към училищната среда. 5. Оказване на помощ на родителите, срещащи затруднения при възпитанието на своите деца. За реализирането на тези цели МКБППМН - Исперих работи съвместно с ръководствата на учебни заведения на територията на общината, с училищните комисии за превенция на противообществените прояви на учениците, с инспектор “Детска педагогическа стая” при РУ на МВР - Исперих, с отдел “Закрила на детето” при ДСП - Исперих. Бяха проведени беседи с ученици във връзка с агресията, с тормоза в училище, с употребата на наркотични вещества, с правата на детето, с дейността на МКБППМН, с необходимостта от редовна посещаемост на учебните занятия, със спазването на вечерния час и др. Бяха осъществени обучения /чрез обществени възпитатели и ИДПС/ на ученици на теми: “Превенция на насилие над деца”, “Детска полицейска академия”; занятия на инспектор ДПС “Да играем безопасно”, “Опасните непознати”, “Пътна безопасност”, “Наркотиците и законът”, “Престъпление и наказание”, “Права и отговорности”, “Хулиганство и вандализъм”. Превантивна работа с родителите • При подаден сигнал от директорите на учебните заведения на територията на община Исперих, от отдел “Закрила на детето”, от инспектор ДПС при РУ на МВР - Исперих за съдействие от Комисията за разрешаване на възникнали трудности в общуването между родители-деца, за деца, застрашени от отпадане или с проблеми в поведението, МКБППМН осъществяваше срещи с родителите и децата с цел оказване на помощ и подкрепа в процеса на възпитание. В тази насока Комисията работи с пет семейства. По предложение на УКБППМН, МКБППМН определи обществен възпитател

на дванадесет деца. Системно възпитателите разговаряха с родители на деца от ромски произход за необходимостта от образование на децата им. Консултираха децата и за опасностите при ранните бракове.

През 2017 г. е реализирана 1 програма за превенция и противодействие на детското асоциално поведение. В информационната кампания за преодоляване на асоциалното поведение сред деца са обхванати 750 лица, а консултираните деца и семейства чрез МКБППМН са 5.

През 2017 г. МКБППМН съвместно с Детска педагогическа стая към РУ на МВР - Исперих, Отдел „Закрила на детето”, образователните институции, Комплекса за социални услуги за деца и семейства и обществените възпитатели изпълни следните задачи, визирани в Закона за БППМН:

- издири и установи малолетни и непълнолетни, които се нуждаят от помощ и взе мерки за тяхната социална защита и развитие (насочени към КСУДС – 1 дете, определен обществен възпитател на 12 деца);
- разгледа деяния по чл.11, ал.1 и наложи възпитателни мерки по чл.13, ал.1, т.1- 10 и т.12 - общо 19 деяния срещу 19 малолетни и непълнолетни;
- помага на родителите, които срещат затруднения при възпитанието на децата си;
- анализира състоянието и причините за противообществените прояви на малолетните и непълнолетните в общината и набелязва конкретни мерки;
- участва в мероприятия, организирани от други органи и организации, работещи с деца;
- определи обществени възпитатели на лица в риск от извършване на противообществена проява.

През 2017 г. МКБППМН не е внасяла в Районен съд - Исперих предложения за налагане на възпитателна мярка по чл.13, ал.1, т.13 от ЗБППМН (“настаняване във възпитателно училище-интернат”). През 2017 г. МКБППМН не е правила предложения и за предсрочно прекратяване на престой във ВУИ по причина, че няма деца, настанени във ВУИ, съответно и секретарят на комисията не участва в заседания на педагогически съвети във ВУИ по същата причина. През 2017 г. МКБППМН - Исперих не е уведомявана за освобождаване на лица от СПИ, ВУИ, ПД, приюти за безнадзорни деца и условно осъдени. В съответствие с Указанието на ЦКБППМН (Писмо №73 от 25.09.2009г.) в МКБППМН - Исперих е създаден поименен регистър на всички неучещи и неработещи непълнолетни в общината, освободени от СПИ, ВУИ, ПД, както и на условно осъдени. От условно осъдените 4-ма и 4-мата са продължили образованието си. От осъдените 6-ма на пробация и 6-мата са продължили образованието си.

Съдействие на органите на образованието за обхващане на подлежащите на задължително образование деца и за тяхното неотпадане от училище. При отправена молба от училищните ръководства за съдействие при осигуряване редовното присъствие на децата в училище МКБППМН чрез обществени възпитатели разговаря с децата и с техните родители. Консултира подрастващите и разяснява на родителите, настойниците и попечителите отговорностите, които носят за децата. Обществените възпитатели системно разговарят с деца, застрашени от отпадане, и с техните родители.

През отчетната година МКБППМН е образувала възпитателни дела и е наложила възпитателни мерки по отношение на деца и родители, както следва: Разгледани са 19 възпитателни дела срещу 19 извършители в законоустановения срок, които са образувани по повод следните противообществени прояви или престъпления: • кражба на пари - 3 • телесна повреда /сбивания/ - 4 • унищожаване на имущество - 2 • бягства - 4 • нарушаване правилник на КСУДС - 2 • управление на МПС - 4 Наложени възпитателни мерки по ЗБППМН, чл.13, ал.1 са, както следва: • т.1 предупреждение - 14; • т.2 задължаване да се извини на пострадалия - 3; • т.4 поставяне под възпитателен надзор на родителите със задължение за полагане на засилени грижи - 2; • т.5 поставяне под възпитателен надзор на обществен възпитател - 6; • т.9 задължаване на непълнолетния да отстрани със свой труд причинената

вреда - 2; Решения на МК по чл.21, ал.1, т.4 от ЗБППМН /прекратяване на възпитателно дело/ - 2.

Консултативни кабинети и Центрове за социална превенция Към МКБППМН - Исперих няма изграден консултативен кабинет и център за социална подкрепа. Комисия ползва услугите на ЦОП.

През 2017г. МКБППМН - Исперих работи с 5 обществени възпитатели, които осъществяваха корекционно-възпитателна дейност с тридесет деца. След работата с обществен възпитател повечето от малолетните и непълнолетните не извършват нови противообществени прояви или престъпления. Три деца са с наложена възпитателна мярка по чл.13, ал.1, т.5 от ЗБППМН за извършване на нова противообществена проява по време на и след възпитателния надзор.

МК не упражнява контрол върху дейността на настойници и попечители поради липсата на такива. Извършени са 8 проверки по училищата и 52 проверки на увеселителни и питейни заведения и игрални зали съвместно с РУ „Полиция“ и ОЗД гр. Исперих. При извършените проверки не са констатирани нарушения на Наредба № 1 и ЗБППМН. МК е участвала в две съвместни проверки с РУП и ОЗД гр. Исперих за установяване на безнадзорни, просещи и скитащи деца. Няма регистрирани такива в общината. Комисията не се е сблъсквала с проблеми при осъществяване на контрола. Секретарят на Местната комисия е член на състава на Координационния механизъм и взема участие в заседанията на същия, когато е наложително, след което запознава членовете на местната комисия с взетите решения и предприети мерки и при нужда се изготвя план за работа по дадения случай.

И през 2017 година МКБППМН продължи съвместната си дейност с УКППП, ИДПС, Дирекция „СП“ отдел „ЗД“, КСУДС и прокуратурата за осъществяване на мероприятия по превенция на противообществените прояви на малолетните и непълнолетните . Контактите с ИДПС към РУП гр. Исперих са регулярни. В двете средни училища и в седемте основни със заповеди на директорите на същите са определени съставите на УКБППМН. Комисиите имат планове, които са одобрени от педагогическите съвети. Провеждат се периодични срещи и се изнасят лекции от ИДПС по предварително утвърдени графици. Темите на лекциите са съобразени с днешните изисквания на времето, а именно с агресията сред подрастващите, насилието, сексуалното възпитание, употребата на алкохол, цигари и наркотици, борбата със СПИН и трафика на хора . Взаимодействието на комисията с Дирекция „СП“ отдел „ЗД“ е свързано със защита на законните интереси на малолетните и непълнолетните при разглеждане на възпитателни дела.

Приоритетна област 4. Ресурси и продукция

Общинското икономическо развитие следва да се основава на устойчиво използване на природните ресурси. Предвидено е осигуряването на адекватното управление на отпадъчните води и отпадъците. Необходимо е поддържане чистотата на почвите за реализиране на висока и разнообразна селскостопанска продукция. Силен принос за баланса между опазването на ресурсите и увеличаването на продукцията дават и практиките за повишаване на енергийната ефективност, използване на възобновяеми източници и въвеждането на технологични иновации за по-малък екологичен отпечатък на производствата.

- През 2017 г. беше внесен за разглеждане и одобрение проект „Изграждане на част от V-ти етап на канализационната мрежа на гр.Исперих“, по който ще се изградят още 3735 м нови битови колектори, с което ще се осигури 100 % свързаност на жителите на гр.Исперих. Финансирането ще бъде осигурено от МОСВ, чрез ПУДООС.
- През изтеклата година приключи и подготовката на проект за реконструкция на външен водопровод от събирателна шахта при шахтови кладенци 2,3 и 4 до ПС „Димитрово“, от ПС „Димитрово“ до разпределителна шахта на с.Тодорово с обща

- дължина 14 183 м, за който също се очаква финансиране от ПУДООС. От реконструирания водопровод ще се възползват общо 7023 жители на 8 села – Вазово, Китанчево, Печеница, Конево, Свещари, Тодорово и Яким Груево.
- В началото на 2018 г. приключи изпълнението на Договор № 10612/02.09.2015 г. по ПУДООС с предмет „Закриване и рекултивация на общинско депо за битови отпадъци в ПИ 000106 в землището на с. Лъвино, общ. Исперих” на стойност 912 323.54 лв. Той имаше за цел поетапно извършване на техническа и биологична рекултивация на депо за битови отпадъци в землището на с.Лъвино. През 2017 г. приключи третият етап от проекта – биологична рекултивация, вследствие на която беше затревена и залесена площта на старото депо. През януари 2018 г. обектът е въведен в експлоатация след издаден протокол от Приемна комисия.
 - На 30.11.2017 г. беше подписан Административен договор за предоставяне на БФП по ОП „Околна среда 2014-2020 г.“ за изпълнението на съвместен проект със 7-те общини от Разградска област „Проектиране и изграждане на компостираща инсталация и инсталация за предварително третиране на битови отпадъци“ по процедура № BG16M1OP002-2.002 "Комбинирана процедура за проектиране и изграждане на компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци" по приоритетна ос 2 на Оперативна програма "Околна среда 2014-2020 г.". Общата стойност на проекта е 13 563 028,56 лв., от които 1 056 550,48 лв. е собствен принос на бенефициента.
 - През 2017 г. на територията на общината бяха реализирани три проекта по Национална кампания „За чиста околна среда – 2017 ” с наименование „Обичам природата и аз участвам ”. Тя се организира и финансира от Министерство на околната среда и водите и ПУДООС
 - Извършване на дейности по почистване, озеленяване и създаване на зона за отдих в Кметство с.Къпиновци на стойност 9395 лв. Теренът, обект на проектното предложение е почистен и озеленен, като са засадени многогодишни растения и поставени кошчета за отпадъци. По проекта е изградена градинска беседка и детски кът за игра, и са доставени и монтирани детски съоръжения за игра – катерушка, пързалка, люлка, люлка везна, пясъчник и дървени паркови пейки .
 - Извършване на дейности по почистване, озеленяване и създаване на зона за отдих в ОУ „Христо Ботев" с.Лудогорци на стойност 5000 лв. По проекта е озеленен вътрешния двор на училището, поставени са пейки и кошчета за отпадъци и са закупени учебни пособия
 - Извършване на дейности по почистване, озеленяване и създаване на зона за отдих в ЦДГ "Детелина" с.Делчево на стойност 4692 лв. С получените средства се промени облика на двора в детска градина „Детелина “ с.Делчево като се изгради детска площадка, където бяха пресъздадени кътове от гората и природата за по- малките .

Приоритетна област 5. Наследство и туризъм

Наследството следва своята по-обхватна интерпретация от стратегическа цел 2 – съчетание на културно наследство и природни дадености. Приоритетната област въвежда идеята за баланс между опазването и изявата на наследството и развитието на туризма. В този смисъл туристическите дейности са инструмент за изява и популяризиране на местната идентичност, и обратно, културните ценности и природните ресурси са фактор за икономическо развитие.

Разумното използване и представяне на местните дадености се основава на последователността на предварително идентифициране на пълното многообразие на местните

дадености, осигуряване на рамка, предпоставки и действия за тяхното трайно съхраняване и последващото им представяне, популяризиране и активно включване в съвременните социални и икономически активности. Приоритетната област последователно интегрира темите културно наследство, съвременна култура, природни забележителности, както и връзките между тях за формирането на (регионален) туристически продукт. Акцент на темата е проникването между културното наследство, съвременния културен живот и откритите публични пространства на населените места.

През 2017 г. продължи рекламирането на община Исперих като туристическа дестинация чрез публикации в туристически издания – на ел. сайт pressa.bg и в. Движение. Исторически музей Исперих участва в международни туристически борси „Ваканция и Спа Експо“ в гр.София през февруари 2017 г. и „Уикенд туризъм“ в гр. Русе, където имаше възможност да разпространи част от материалите, изработени по проект „Исперих, Разград, Попово – път на древни култури и традиции“.

По информация, предоставена от Исторически музей Исперих, през 2017 г. Свещарската гробница е посетена от 14 894 туристи, от които 3300 чужденци. Посетителите от Европа са преобладаващо от Франция, Румъния, Германия, Италия и Испания и по-малко от Азия, Северна Америка, Южна Америка, Австралия и Африка. Спрямо 2016 г. гробницата е посетена от 310 души повече, което е близо 2 % увеличение на броя на туристите. Общо посетителите на останалите туристически обекти в общината – музейна експозиция, етнографска къща, Вятърна мелница са 4416 души. С тях общият брой на посетилите общината става 19310 души.

На територията на община Исперих развиват дейност 24 читалища, които задоволяват потребностите на гражданите, свързани с развитие и обогатяване на културния живот, запазване на обичаите и традициите на българския народ. Активно работят: Читалище „Нов живот 1940“ – с.Конево и Читалище „Съзнание 1891“ – гр. Исперих.

Останалите 20 читалища развиват своята дейност предимно отбелязвайки селищни, религиозни и национални празници.

През изминалия отчетен период Читалище „Съзнание 1891“ – гр. Исперих осъществяваше дейността си в съгласие със своите програмни цели, заложи в Устава на организацията, според който читалището, като юридическо лице с нестопанска цел за извършване на общественополезна дейност има следните

ОСНОВНИ ЦЕЛИ:

1. Стимулиране процесите на създаване на интелектуални продукти в сферата на културата и изкуството.
2. Осигуряване на условия и подпомагане на читалищните членове в творческата им дейност и защитаване на техните интереси във връзка с предмета на дейност на сдружението.
3. Запазване на традициите и обичаите на населението.
4. Утвърждаване на духовните ценности и популяризирането им.
5. Приобщаване на обществеността към постиженията на съвременната наука, техника, култура и изкуство.
6. Поддържане на връзки с други творчески и културни организации и сдружения в страната и чужбина.

ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ТЕЗИ ЦЕЛИ:

1. Организиране и поддържане на художествени колективи, школи, клубове, формации, концерти.
2. Организиране на културно - просветни изяви самостоятелно или съвместно с други организации и институции.
3. Осъществяване на издателска, отчетна, научно - културна, рекламна, информационна,

импресарска и продуцентска дейност.

4. Организиране на участия в местни и национални програми и проекти.

5. Развиване на друга стопанска дейност, доколкото същата е пряко свързана с предмета на дейност на сдружението и набавяне на средства за издръжка на културната дейност на читалището, с изключение на отдаване на читалищни помещения под наем за използването им от постоянни клубове на политически партии и религиозни секти.

ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ

1.1. УЧЕБНО – ОБРАЗОВАТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ

1.1.1. Школа по изобразително изкуство с преподавател Георги Деков. Сформирана с цел обучение по изобразително изкуство и алтернативно осмисляне на свободното време на децата.

1.1.2. Школа по пиано с преподаватели: Зорка Косева и Алина Крачунова.

1.2. ЛЮБИТЕЛСКО – ТВОРЧЕСКА ДЕЙНОСТ

Сред основните направления в традиционната читалищна дейност за развитие и обогатяване на културния живот, опазване на обичаите и традициите и насърчаване на творческите възможности и талант е създаването на условия за личностна изява на младите хора.

Наред с осигуряването на условия за занимания с изкуства, достъп до културен продукт на най-широк кръг граждани от местната общност, приоритетите винаги са били насочени към децата и младите хора.

Към читалището развиват дейност:

1.2.1. Танцова формация „Исперихче” с ръководител Росен Богданов, корепетитор Иван Любомиров - тази читалищна формация обхваща ученици от 3 възрастови групи за музикално – танцова подготовка и изява.

През годините тя придоби широка популярност и привлича представители от различни възрастови групи.

1.2.2. Детска формация за Хип-хоп танци с ръководител Гергана Карлос Мануел.

1.2.3. Балетна формация „ФОРТЕ” с ръководител Милена Милева.

1.2.4. Детска вокална формация „Теменуга” с ръководител Виолета Чикова Богатска.

1.2.5. Смесен хор за туристически и патриотични песни „Лудогорско ехо” с ръководител Виолета Чикова Богатска, корепетитор Йордан Иванов.

1.2.6. Група за народни песни „АХИНОРА” с ръководител Донка Павлова, корепетитор Йордан Иванов.

1.2.7. Клуб „Бит и традиция” с ръководител Цветалин Цветанов.

1.2.8. Театрална трупа с ръководител Енита Василева.

1.2.9. Кръжок «Художествено слово» с ръководител Румяна Неделчева

Културните изяви /любителски и професионални/ са една от основните читалищни дейности. От една страна те дават шанс за изява на любителите, занимаващи се със сценични изкуства, а от друга – срещат публиката със сценичен продукт от областта на професионалното изкуство. Богатата творческа дейност и многобройните изяви в местни, общински и национални фестивали и конкурси носят на читалището множество награди – грамоти, поощрителни награди, дипломи, медали, плакети, сувенири, индивидуални награди и благодарствени писма за участие.

Не малко са и участията в публични събития и културни изяви на местно ниво:

- Клуб „Бит и традиция” - възстановки за „Димитровден”; „Мълчан хляб-

Благовещение” и „Лазаровден”;

- Самостоятелни продукции на школи и формации;
- Нощ на музеите с организатор Исторически музей Исперих;
- Панаир на царевицата с организатор Исторически музей Исперих;
- Фестивал „Полети с мен”;
- Празничен концерт на руската песен гр. Исперих
- Национални празници;
- Ден на народните будители - 1 ви ноември;
- Коледна работилница /уоркшоп/ за изработка на коледна украса - Школа по изобразително изкуство с ръководител Георги Деков
- Коледен концерт и Коледен базар за ръчно изработени изделия на ученици и местни творци;
- Творчески ателиета „Знам и мога“ гр. Исперих, проведени с безвъзмездната помощ на доброволците: Ирина Петрова и Димана Калинова, Иван Любомиров, Цанка Димитрова, Теодора Николова – приложник, Георги Деков, Миланка Михайлова и Марена Георгиева, Юлиана Георгиева, Диана Иванова и други.

Към 22-те читалища функционират и библиотеки, като единствено в читалище „Рома“ - Вазово няма обособена такава, поради неудобството на сградата, в която се помещава читалището. Към читалище „Съзнание 1891“ - Исперих не функционира такава, поради наличието на Централна общинска библиотека.

От самото си създаване досега Централна общинска библиотека има свое място в културния, образователния и просветния живот на гр. Исперих и общината. През 2017 година се запази тенденцията на увеличаване броя на новонабавените заглавия, утвърди се процедурата по ритмичността и ускоряване процеса на набавянето. В цифрово изражение новопостъпилата в библиотеката литература, според начина на набавяне, изглежда така:

Набавени библиотечни материали - 260 библиотечни единици на обща стойност

лева:

- чрез закупуване - 52 библиотечни единици на стойност 575 лв;
- дарение - 208 библиотечни единици на стойност 1140 лв.

През годината в електронния каталог на библиотеката са въведени всички новополучени заглавия, продължава и поддържането на традиционните каталози.

През 2017 година са абонирани 21 заглавия периодични издания на стойност 1142 лв, които ежегодно се обработват.

Обслужване на читатели

Основната задача през цялостното съществуване на библиотеката е непрекъснатото подобряване обслужването на потребителите. В настоящия момент това се осъществява чрез новаторски стратегии и пътища, обхващащи възможно най-широката публика, а именно:

1. Работа с децата и младежите;
2. Работа с възрастните потребители;
3. Работа с малцинствените групи;
4. Работа с лица в неравностойно положение.

Централна общинска библиотека „Петя Йорданова” гр. Исперих и през 2017 година продължи да осъществява своята дейност в съответствие с мисията си да създава връзки между хората и информацията в един бързо променящ се свят. Тя е призвана да отстоява мястото си на водеща институция в духовния живот на града и да се развива като съвременна библиотека, част от изграждащото се в глобален мащаб информационно общество.

Вниманието ни беше концентрирано в следните основни направления:

- Да бъде в услуга на обществото чрез информационно обезпечаване на потребителите

във всички области на знанието;

- Да има водеща роля в осигуряването и гарантирането на равен достъп до записаното знание и информация за широк кръг от потребители;
- Разработване на проекти и търсене на алтернативни начини за набиране на средства за комплектуване, издателска и културна дейност;

Библиотека „Петя Йорданова“ подпомага културното, образователното и просветното развитие на населението от Исперих и региона, работи за неговото всестранно библиотечно, библиографско и информационно осигуряване, за създаване и стимулиране на навици за четене у децата от най-ранна възраст, подпомага индивидуалното и официалното образование, както и самообразованието на различни нива. Стимулира и подпомага личното творческо развитие, насърчава межкултурния диалог и културното разнообразие, осигурява всички видове информация в обществото и предоставя адекватни информационни услуги.

Перспективата за развитието на библиотеката е изграждането на добра информационна инфраструктура, осигуряваща безпроблемен достъп до информация за всички потребители.

През годината библиотечните специалисти като посредници между информацията и утвърждаването на библиотеките като обществени, информационни и културни центрове, осигуряващи равен достъп на всички, включително и на лица в неравностойно положение, положиха усилия за изграждането на информационна мрежа за предоставяне на обществено - информационни онлайн услуги чрез достъп до информационния център обособен в Централна общинска библиотека “Петя Йорданова“.

Приоритетна област 6. Управление, партньорства и връзки

Предвижда се оптимизиране на административния капацитет за прилагане на политики и реализиране на проекти, успоредно с надграждане на съществуващите традиционно обслужване и вече предлагани електронни услуги за населението. Приоритетната област обхваща и инициативите за публичното участие и диалог като основен инструмент на ефективното управление.

Необходимо е стимулиране на партньорските мрежи между общинска власт, образователни институции и бизнес. Подобни мрежи са необходимото условие за постигане на съответствие между потребностите на пазара на труда и образователната подготовка. Те са начин за стимулиране на устойчива заетост.

В периода от 01.05. до 15.10.2017г. Община Исперих изпълни микро проект „Младежки еко форум за устойчиво развитие” на стойност 6 837 лева, с включено съфинансиране от страна на Община Исперих в размер на 1025 лева.. Партньор по проекта беше СНЦ „Бизнесцентър Исперих“. Проектът се изпълни с финансовата подкрепа на Европейския съюз, в сътрудничество с Европейската асоциация за местна демокрация (ALDA) и Национално сдружение на общините в Република България (НСОРБ), с които Община Исперих има подписано споразумение за партньорство от 01.05.2017г., в рамките на европейския проект LADDER (Местните власти като ДВИГАТЕЛИ на развитието и повишаване на осведомеността).

По проекта бяха изпълнени следните дейности: създаване на Младежки еко форум с представители на гражданското общество и учащи младежи от всички училища в общината; проведени две обучения с участниците във форума за извършване на дейности по осведомяване и информиране на общността и за мониторинг на общински планове и програми по въпросите за опазване на околната среда. Осъществена беше обмяна на опит на представители на община Исперих и Младежкия еко форум с друга община – Община Шабла с посещение на „Зелен еко център“ край града и се установи взаимодействие с граждански и младежки структури.

Ангажимент на Община Исперих по проекта беше и приемането на План програма за интегрирано екологично образование в предучилищните, училищните, средните учебни

заведения на територията на Община Исперих. План програмата беше разработена с активното участие на гражданското общество.

Съществена част от управлението и взимането на решения е свързана с териториалното и селищно устройство. Неговото регламентиране е основа, както за съхраняване на териториалните ресурси, културното наследство и природните забележителности, така и за стимулиране на инвестиционната активност. Предмет на настоящата приоритетна област е и осигуряването на адекватна устройствена основа за ключови територии в рамките на град Исперих. На 5.12.2017 г. след проведена процедура за избор на изпълнител, е подписан договор за изработване на проект на Общ устройствен план на община Исперих със срок за изпълнение не по-късно от м. ноември 2018 г. По-голяма част от финансирането на проекта на ОУП се осигурява от МРРБ, а една част от общинския бюджет.

ДЕЙСТВИЯ, ПРЕДПРИЕТИ С ЦЕЛ ОСИГУРЯВАНЕ НА ЕФЕКТИВНОСТ И ЕФИКАСНОСТ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОПР

III. Мерки за наблюдение и създадени механизми за събиране, обработване и анализ на данни

Системата за наблюдение и оценка е предпоставка за успешната реализация на общинския план за развитие. Чрез нея ОПР може да се адаптира към променящите се условия, които влияят на общинското развитие. Системата обхваща отделните звена, извършваните от тях функции и последователността им във времето.

Целта на системата за наблюдение и оценка на ОПР е да се определи степента на реализация на поставените пред плана стратегически цели и произтичащите от тях приоритетни области за развитие и мерки към тях. Посредством това се следи до колко общинският план съответства на моментните условия – икономически, социални, политически, технологични и др. – и дали е необходима неговата актуализация.

Основните задачи пред системата са да предложи адекватно дефинирани дейности, тяхното информационно обезпечаване, както и взаимодействието между всички участващи структури. Част от системата за наблюдение е и публичното представяне на резултатите от мониторинга.

Основните участници в системата за наблюдение и оценка са Общинския съвет на община Исперих, Кмета на общината, специализираните дирекции и отдели в местната администрацията, разнообразните институции, осигуряващи информация, всички заинтересовани страни, професионалните общности и участващите експертни екипи.

Обвързването на изброените звена в единна система за взаимодействие позволява всеобхватно наблюдение на ОПР и точна оценка на неговите прогрес и ограничаващи фактори. С Решение №385/11.06.2014 г. на ОбС - Исперих и Заповед №486/16.06.2014 г. на Кмета на Община Исперих е определена работна група за наблюдение на ОПР 2014-2020, включваща представители на общинска администрация и общински съветници. С Решение №436 от 21.12..2017 г. на ОбС - Исперих беше актуализиран състава на работната група, предвид настъпилите промени в ръководството на община Исперих и състава на ОбС – Исперих след проведените през м.октомври 2015 г. местни избори.

Инструментът за обобщаване постигнатите резултати от ОПР са годишните доклади, които се представят регулярно от кмета на общината. В този смисъл системата за наблюдение и оценка на ОПР на община Исперих предвижда разработването на шест доклада.

След изготвянето на годишния доклад следва да се организира публичното му представяне и разпространяване – задължение на общинската администрация. Приложимите методи за дейността са публикуване на интернет страницата на общината, използване на местните медии и препращането на документа на ключовите партньори по реализацията на ОПР

IV. Преглед на проблемите, възникнали в процеса на прилагане на общинския план за развитие през 2017 г., както и мерки за преодоляване на тези проблеми

Планът обхваща изключително разнородни дейности. Някои от тях излизат извън пряката компетентност на Общината в управленски или финансов план и тяхното изпълнение не е във възможностите единствено на Община Исперих.

За изпълнението на някои от заложените мерки е трудно набирането на необходимата информация, както и определяне размера на вложените средства, тъй като същите се изпълняват от различни институции и средствата са от различни източници на финансиране.

Липсва актуална статистическа информация за 2017 г., необходима за изготвяне на социално-икономическия анализ към Годишния доклад.

Все още няма готовност и нагласа сред общинските експерти да подават необходимата информация по заложените индикатори, съобразно ресора, за който отговарят. В този смисъл при подготовката на настоящия доклад е използвана информация от годишните отчети за 2017 г. на различните отдели и ресори на общината. Все още не функционира система за наблюдение за набиране на информация и от частния сектор, НПО и др.

V. Мерки за осигуряване на информация и публичност на действията по изпълнение на ОПР

Съгласно Закона за регионално развитие и Правилника за неговото прилагане, кметът на общината и общинският съвет осигуряват информация и публичност на Общинския план за развитие в съответствие със своите компетенции.

Главната цел на действията за прилагане на принципа за информация и публичност и на принципа за партньорство е да се осигури прозрачност и да се информират заинтересованите страни и участниците в процеса на формирането и прилагането на местната политика за устойчиво развитие, относно очакваните резултати и ползите за местната общност като цяло, както и да се мотивират заинтересованите страни за активно участие в процеса на реализация.

Мерките за популяризиране политиката на социално-икономическо, в частност регионално развитие на общината, и по-широката публичност на изпълняваните политики /програми, стратегии, проекти и дейности/ с обществено значим интерес ще се осигурят чрез:

- повишаване на публичността по отношение отчетността на изпълнение на ОПР чрез публикуване на годишните доклади от изпълнението на ОПР, актуализациите му, междинна и последваща оценка; доклади за изпълнението на отделните стратегически документи и извършени техни оценки;

- периодично актуализиране на информацията на сайта на общината като основен източник за информация за развитието на общината и дейностите на общинската администрация, свързани с изпълнение и отчитане на стратегическите политики, както и документите, свързани с това изпълнение.

Публикуване на сайта на общината на регистри с изпълнени проекти, проекти в процес на изпълнение, планирани проекти;

- Ефективен канал за информация са и презентационните материали и брошури, които се залагат като средство за информация и публичност по проектите, които ще се изпълняват и са включени в плана за реализация.

VI. Мерки за постигане на необходимото съответствие на ОПР със секторните политики, планове и програми на територията на общината

За постигане съответствие на ОПР със секторните политики, планове и програми на територията на общината, мерките, които се предприемат са:

- провеждане на коригиращи действия, на базата на предложения от заинтересованите страни;
- разглеждане на предложения от заинтересованите страни в постоянните комисии

- на Общинския съвет и внасяне на предложения за решения от ОбС;
- актуализиране на приетите от Общинския съвет – Исперих – наредби, стратегии, концепции, програми, планове и др. в съответствие с целите и мерките, предвидени в ОПР.

Необходимо е да се направи преглед и се изготвят и/или актуализират документите /стратегии, програми, планове, наредби, правила/, които са свързани с прилагането, изпълнението и отчитането на отделните секторни политики, които са в правомощията на органите на местно самоуправление.

Необходимо е и по отношение на секторните политики да се прилага механизъм на мониторинг, контрол и отчитане на резултатите от изпълнението им, като тези резултати намират отражение и при годишното отчитане на изпълнението на ОПР за останалия срок от действието му.

През втората половина на 2017 г. беше изготвена Междинна оценка за изпълнението на Общинския план за развитие, в която е направена препоръка да се предприемат мерки за актуализирането му и съобразяването му със секторните политики, планове и програми на територията на общината.

VII. Мерки за прилагане принципа на партньорство

Партньорският модел на управление е необходим за бъдещото развитие на община Исперих. Благодарение на неговото приложение Общината ще може да реализира процеса съвместно, комуникирано с партньорите, при вземането на решения и координирането на техните изпълнения. В процеса на управление на политиките за регионално развитие са въввлечени разнородни по своите интереси и функции заинтересовани страни - институции, организации, административни звена, общности (групи) от различни юридически и физически лица, които имат конкретен интерес във връзка с реализацията на публична политика/план и са нейни поддръжници или противници. С помощта на партньорството може да се осъществи целенасочено взаимодействие между тях, което ще гарантира успешното развитие на дейността.

Работата в партньорство не означава само информирание или консултиране. Преди всичко означава съвместно вземане на решения и съвместни действия за изпълнение на тези решения. Решения, които първоначално са общоприети от мнозинството партньори, имат висока обществена подкрепа в процеса на реализацията

В допълнение, за прилагане на принципа на партньорство е препоръчително засилване на сътрудничеството с местни сдружения с цел увеличаване на гражданското участие в процеса по реализация на ОПР и останалите стратегически документи и включване на всички заинтересовани страни чрез организиране на обществени обсъждания, кръгли маси, форуми и други подходящи форми на участие. В този смисъл положителна практика е отличното партньорство и сътрудничество на общината с Местната инициативна група, съвместно с която се планират приоритетните проекти за програмен период 2014-2020 г, които ще се реализират на територията на община Исперих .

През 2016 г. започна, а през 2017 г. продължи ползотворното партньорство на община Исперих с Асоциация „Интегро“, гр.Разград във връзка с реализацията на програма РОМАСТ, която е съвместна програма на Европейската Комисия и Съвета на Европа и цели да подкрепи усилията на местните власти за пълноценна интеграция на ромите и живеещите в сходна ситуация граждани. В рамките на програмата с помощта на назначен от Съвета на Европа фасилитатор, беше сформирана Местна активна група /МАГ/, в която членуват доброволно активни роми от местната общност. Благодарение на доброто партньорство и сътрудничество с представителите на програмата в лицето на Асоциация „Интегро“ бяха разработени два проекта по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж 2014-2020 г.“ и започна подготовката на проекти по ОП „Развитие на човешките ресурси 2014-2020 г.“

VIII. Резултати от извършени оценки към края на 2016 г. от Межд. оценка

През 2017 г. беше извършена Междинна оценка за изпълнението на Общинския план за развитие 2014-2020 г.

Обобщаващият извод, който може да бъде формулиран въз основа на извършената МО и анализ на изпълнението на ОПР на Община Исперих 2014 – 2020 г. до настоящия момент, е следният:

□ Преобладаващата част от целите и мерките в ОПР са изпълнени или в процес на изпълнение. Средното техническо изпълнение на Плана към средата на 2017 г. е 78 %. Като се има предвид оставащия период до края на 2020 г., изпълнението на повечето мерки от Плана ще бъде доведено до успешен край, независимо от влошената политическа обстановка в световен и европейски мащаб.

□ Без да се променят основните приоритети, би могло някои мерки да отпаднат, с оглед на ограничените ресурси, както и да бъдат формулирани някои нови мерки, при благоприятни възможности за привличане на средства от нови източници. Във връзка с последното по-широко да се използват различните форми на публично-частното партньорство при реализацията на ОПР и още повече да се утвърждават и развиват добрите традиции и практики на Общината в проектната дейност.

□ Укрепването на административния и експертния капацитет за наблюдение и координиране на изпълнението на ОПР е от съществено значение за неговата успешна реализация. Доброто познаване на тенденциите, които се развиват в области, рамкиращи дейностите на Община Исперих е позволило досега да бъдат използвани благоприятните, и да се търси противодействие на негативните фактори за развитие на Общината. От направената междинна оценка на изпълнението на Плана за развитие на Община Исперих е видно, че са положени немалко усилия за реализиране на дейностите в Общинския план за развитие, преди всичко от страна на общинската администрация.

□ Важна задача през оставащия период от действието на Общинския план за развитие е и диверсифицирането на икономиката и развитието на нови алтернативни икономически дейности, които да се базират на използването на местния потенциал. Това изисква стимулиране на МСП извън традиционните за Общината до този момент отрасли, по-добър маркетинг и реклама на местната икономика, насърчаване на публично-частните партньорства в стопанския сектор, развитие на бизнес-мрежите, привличане на местни и чужди инвестиции за развитие на Общината.

IX. Заключение и предложения за подобряване на резултатите от наблюдението

В Община Исперих е създадена сравнително добра организация за прилагане и изпълнение на Общинския план за развитие 2014-2020 г. от гледна точка на съпоставимост между планирани и реализирани проекти и действия, вътрешен мониторинг и контрол. През последните години Общината натрупа сериозен опит в подготовката на проекти и административен капацитет за тяхното управление и отчитане. Изборът на приоритетни за територията проекти и дейности се прави след съгласуване със заинтересованите страни.

През 2017 г. са реализирани немалко дейности за подобряване условията и качеството на живот на населението на общината и естетизация на градската среда, въпреки ограничените финансови ресурси, забавянето в сключването на договори по ПРСР, оттам и късното обявяване на нов прием едва през 2018 г., Община Исперих продължи успешно реализацията на одобрените проекти и натрупа добра база данни с готови проектни предложения, с които да кандидатства през 2018-2019 г. по ПРСР и Стратегията за водено от

общностите местно развитие..

Необходимо е да продължат усилията за по-конкретно адресиране на социално-икономическите проблеми като се насърчи взаимодействието и координацията между всички заинтересовани страни при изпълнението на приоритетите на Общинския план за развитие.

Необходимо е също така:

- Осъществяване на дейности и мерки за обществено консултиране и информиране относно политики, провеждани от общинската администрация
- по-ефективно прилагане на новите правила и методика за мониторинг, контрол и последваща оценка при изпълнението на конкретни политики от общ.администрация;
- Повишаване информираността на младите хора за перспективите в развитието на общината, региона, фирмата, с което да се ограничи неопределеността на техните очаквания за промените в заетостта и безработицата, с цел намаляване на миграцията;
- Осигуряване на благоприятен икономически микроклимат, привлекателност за външни инвестиции и стимулирането на местно предприемачество, укрепване и създаване на нови малки и средни предприятия
- Активно сътрудничество между представителите на публичните институции и бизнеса, изграждане на мрежи, местни и регионални обединения, междуобщински, секторни, трансгранични, международни и др.;
- Предприемане на последователни и взаимосвързани инициативи за по-активното икономическо взаимодействие с останалите общини от региона;
- Прилагане на мерките от разработената Стратегия за развитие на туризма в община Исперих за периода 2014-2020 г.;
- Развитие на интегрирани туристически услуги;
- Привличане вниманието на различни инвеститори за разкриване на нови работни места, както и запазването на съществуващите;
- Активна маркетингова и рекламна кампания за популяризиране на местните дадености и привличане вниманието на потенциалните посетители на общината;
- Активна политика за опазване и съхраняване на природното богатство, като се активизират превантивните дейности, водещи до съхранение на екологията и биологичното разнообразие;
- Широко използване на алтернативните енергийни източници;
- Разширяване на международните контакти и сътрудничество и реализиране на съвместни инициативи, базирани на европейския опит и ноу-хау;
- Подобряване на информационната осигуреност на всички институции и участници в пазара на труда относно реалното състояние и тенденциите в развитието на местната икономика и на пазара на труда в частност.

Изготвил:

Галина Иванова

Началник-отдел „Проекти“